

Cauza C-338/24**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98
alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

7 mai 2024

Instanța de trimitere:

Cour d'appel de Rouen (Franța)

Data deciziei de trimitere:

25 aprilie 2024

Apelantă:

LF

Intimată:

SANOFI PASTEUR S.A.

1. Obiectul și datele litigiului:

- 1 La 20 martie 2003, LF, născută la 7 ianuarie 1980, a fost vaccinată cu vaccinul Revaxis, vaccin împotriva difteriei, tetanosului și poliomielitei, produs de laboratorul Sanofi Pasteur.
- 2 Declarând că a avut diverse simptome, infecții și dureri începând cu anul 2004 (probleme digestive, dureri de gât, de umăr, de brațe, de mâini, cervicalgii, infecții urinare, lombalgii, căderea părului), LF a avut concedii medicale repetate începând cu 3 decembrie 2005.
- 3 Au fost efectuate diverse examene medicale, printre care o biopsie musculară a mușchiului deltoid stâng la 31 martie 2008, care a evidențiat o miofasciită cu macrofage ce atestă persistența hidroxidului de aluminiu, adjuvant utilizat în anumite vaccinuri, iar LF a fost spitalizată între 2 și 5 aprilie 2013 pentru această miofasciită cu macrofage.
- 4 La 2 iunie 2015, LF a sesizat comisia de conciliere și de despăgubire pentru accidente medicale, care a dispus efectuarea unei expertize.

- 5 Raportul de expertiză a concluzionat în sensul unei stabilizări intervenite la 20 septembrie 2016, precum și al lipsei unui argument care să permită să se afirme că vaccinarea cu vaccinul Revaxis determinase patologia de care suferea LF. Comisia a respins cererea sa la 11 ianuarie 2017.
- 6 Prin actele din 17 și 23 iunie 2020, LF a chemat în judecată, printre altele, Sanofi Pasteur la tribunal judiciar d’Alençon (Tribunalul judiciar din Alençon) pentru a fi despăgubită pentru prejudiciile suferite ca urmare a acestei vaccinări. Ea s-a întemeiat atât pe răspunderea pentru produsele cu defect, cât și pe răspunderea pentru culpă.
- 7 Prin ordonanța din 10 iunie 2021, juge de la mise en état du tribunal judiciaire d’Alençon (judecătorul care supraveghează cercetarea judecătorească din cadrul Tribunalului Judiciar din Alençon) a constatat că acțiunea LF împotriva Sanofi era prescrisă și a respins cererile acesteia.
- 8 La 30 iunie 2021, LF a formulat apel împotriva ordonanței respective. Prin hotărârea din 31 mai 2022, cour d’appel de Caen (Curtea de Apel din Caen) a confirmat în esență ordonanța atacată și a declarat inadmisibile cererile LF întemeiate pe răspunderea pentru produsele cu defect și pe răspunderea pentru culpă.
- 9 Prin hotărârea din 5 iulie 2023, Cour de cassation (Curtea de Casație) a casat și a anulat în esență hotărârea pronunțată de cour d’appel de Caen și a retrimis părțile la cour d’appel de Rouen (Curtea de Apel din Rouen).
- 10 La 18 septembrie 2023, LF a sesizat instanța de trimitere.
- 11 Prezenta cauză ridică mai multe probleme de interpretare a Directivei 85/374/CEE a Consiliului din 25 iulie 1985 de apropiere a actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre cu privire la răspunderea pentru produsele cu defect.
- 12 Mai întâi, se ridică problema caracterului exclusiv al regimului de răspundere pentru produsele cu defect. Cu alte cuvinte, acest regim se poate cumula cu un alt regim de răspundere, precum cel al răspunderii pentru culpă, și este, așadar, posibil să se introducă o acțiune în temeiul acestor două regimuri, după cum procedează LF? În continuare, în cadrul regimului de răspundere pentru produse cu defect, se ridică problema dacă termenul de decădere de zece ani prevăzut la articolul 11 din Directiva 85/374 încalcă dreptul de acces la instanță. În sfârșit, se ridică problema interpretării termenului de prescripție de trei ani al acțiunii în răspundere pentru produsele cu defect, prevăzut la articolul 10 din directivă, și în special a datei de la care începe să curgă acest termen, în special în cazul unei patologii evolutive complexe precum cea a LF.

2. Cadrul juridic:

Dreptul Uniunii

Directiva 85/374/CEE a Consiliului din 25 iulie 1985 de apropiere a actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre cu privire la răspunderea pentru produsele cu defect

13 Articolul 10 prevede:

„(1) Statele membre prevăd în legislația lor ca acțiunea în despăgubiri prevăzută de prezenta directivă să se prescrie după trei ani. Prescripția începe să curgă de la data la care reclamantul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască prejudiciul, defectul sau identitatea producătorului.

[...]

14 Articolul 11 prevede:

„Statele membre prevăd în legislația lor că drepturile conferite persoanei prejudiciate în temeiul prezentei directive se sting la expirarea unui termen de zece ani de la data la care producătorul a pus în circulație produsul care a provocat prejudicii, cu excepția cazului în care persoana prejudiciată a inițiat, în această perioadă, o procedură judiciară împotriva producătorului.”

15 Articolul 13 prevede:

„Prezenta directivă nu aduce atingere drepturilor pe care persoana prejudiciată le poate exercita în conformitate cu normele din legislația privind răspunderea contractuală sau extracontractuală sau pe baza unui regim special de răspundere existent la data notificării directivei.”

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene

16 Articolul 52 din la Carta drepturilor fundamentale prevede:

„(1) Orice restrângere a exercițiului drepturilor și libertăților recunoscute prin prezenta cartă trebuie să fie prevăzută de lege și să respecte substanța acestor drepturi și libertăți. Prin respectarea principiului proporționalității, pot fi impuse restrângeri numai în cazul în care acestea sunt necesare și numai dacă răspund efectiv obiectivelor de interes general recunoscute de Uniune sau necesității protejării drepturilor și libertăților celorlalți.

(2) Drepturile recunoscute prin prezenta cartă care fac obiectul unor dispoziții prevăzute de tratate se exercită în condițiile și cu respectarea limitelor stabilite de acestea.

(3) *În măsura în care prezenta carte conține drepturi ce corespund unor drepturi garantate prin Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, înțelesul și întinderea lor sunt aceleași ca și cele prevăzute de convenția menționată. Această dispoziție nu împiedică dreptul Uniunii să confere o protecție mai largă.”*

17 Articolul 47 din carte prevede:

„Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil

Orice persoană ale cărei drepturi și libertăți garantate de dreptul Uniunii sunt încălcate are dreptul la o cale de atac eficientă în fața unei instanțe judecătorești, în conformitate cu condițiile stabilite de prezentul articol.

Orice persoană are dreptul la un proces echitabil, public și într-un termen rezonabil, în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, constituită în prealabil prin lege.

[...]”

Dreptul francez

Code civil [Codul civil]

18 Articolul 1245-16 din Codul civil, care transpune articolul 10 din Directiva 85/374, prevede:

„Acțiunea în despăgubire întemeiată pe dispozițiile prezentului titlu se prescrie în termen de trei ani de la data la care reclamantul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască prejudiciul, defectul sau identitatea producătorului.”

19 Articolul 1245-15, care transpune articolul 11 din Directiva 85/374, prevede:

„Cu excepția culpei producătorului, răspunderea acestuia, întemeiată pe dispozițiile prezentului capitol, se stinge la expirarea unui termen de 10 ani de la punerea în circulație a produsului însuși care a provocat prejudicii, cu excepția cazului în care, în această perioadă, persoana prejudiciată a inițiat o acțiune în justiție.”

20 Articolul 1245-17, care transpune articolul 13 din Directiva 85/374, prevede:

„Dispozițiile prezentului capitol nu aduc atingere drepturilor pe care persoana prejudiciată le poate exercita în conformitate cu normele din legislația privind răspunderea contractuală sau extracontractuală sau pe baza unui regim special de răspundere.

Producătorul rămâne răspunzător pentru consecințele culpei sale și a persoanelor de care răspunde.”

21 Articolul 1240 din Codul civil prevede:

„Orice faptă a omului, care cauzează un prejudiciu altei persoane, îl obligă pe cel din culpa căruia a fost produs la reparație.”

3. Pozitia părților:

Apelanta

Cu privire la caracterul exclusiv al regimului de răspundere pentru produsele cu defect

22 LF susține că este îndreptățită să formuleze o acțiune în răspundere împotriva Sanofi Pasteur atât pe baza răspunderii pentru produsele cu defect, în temeiul articolului 1245 și următoarele din Codul civil, cât și pe baza răspunderii pentru culpă, în temeiul articolelor 1240 și 1241 din același cod. Astfel, în pofida a numeroase avertizări cu privire la efectele vaccinului său pe bază de aluminiu, Sanofi Pasteur nu a avut nicio reacție, nu a efectuat nicio cercetare și nicio supraveghere după comercializarea Revaxis care ar fi permis LF să decidă în cunoștință de cauză cu privire la oportunitatea de a fi vaccinată, în condițiile în care nu era vorba despre o vaccinare obligatorie.

23 Astfel, Sanofi Pasteur a comis o faptă culpabilă, care este distinctă de lipsa de siguranță care afectează produsul.

Cu privire la decăderea LF din dreptul de a introduce acțiunea întemeiată pe răspunderea pentru produsele cu defect

24 LF susține că termenul de decădere de zece ani prevăzut la articolul 1245-15 din Codul civil este contrar dispozițiilor articolului 6 paragraful 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, întrucât ar priva-o de dreptul de acces la instanță, în condițiile în care patologia sa este complexă și evolutivă.

25 Directiva 85/374, care a fost transpusă în dreptul francez prin articolul 1245 și următoarele din Codul civil, nu este adaptată la domeniul sănătății și la repararea vătămărilor corporale. Termenul de 10 ani poate începe să curgă doar de la data la care LF a luat cunoștință în mod obiectiv de drepturile sale, și anume, în speță, 17 octombrie 2016, data depunerii raportului de expertiză.

Cu privire la prescrierea acțiunii LF

26 LF susține că termenul de prescripție de trei ani prevăzut la articolul 1245-16 din Codul civil a început să curgă doar de la data cunoașterii prejudiciului și, întrucât LF a suferit un prejudiciu corporal rezultat dintr-o patologie evolutivă, această dată este cea a stabilizării sale.

Intimata

Cu privire la caracterul exclusiv al regimului de răspundere pentru produsele cu defect

- 27 Sanofi Pasteur susține că miofasciita este o reacție inflamatorie a unui țesut muscular localizată în punctul de injectare a vaccinului, iar experții nu au stabilit niciodată o legătură între tulburările invocate de LF și vaccinarea cu Revaxis. Opiniile pe care se întemeiază LF pentru a pretinde contrariul provin dintr-o doctrină minoritară.
- 28 Culpă care îi este imputată de LF, care constă într-o lipsă de vigilență sau de supraveghere a produsului său după comercializare, nu este distinctă de pretinsa lipsă de siguranță invocată pe baza răspunderii pentru produsele cu defect, singura aplicabilă în speță, astfel încât acțiunea în răspundere pentru culpă exercitată de LF este inadmisibilă.
- 29 Sanofi Pasteur arată că, potrivit jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene, numai regimul de răspundere pentru produsele cu defect este aplicabil din moment ce se urmărește o neîndeplinire a obligației de siguranță, acest regim fiind, pe de altă parte, de ordine publică.
- 30 Jurisprudența Cour de cassation în materie, care rezultă în special din diverse hotărâri din 15 noiembrie 2023, impune adresarea unei întrebări preliminare cu privire la acest aspect.

Cu privire la decăderea LF din dreptul de a introduce acțiunea întemeiată pe răspunderea pentru produsele cu defect

- 31 Răspunderea Sanofi Pasteur a încetat întrucât au trecut mai mult de zece ani de la introducerea pe piață a vaccinului său, observându-se că LF a fost vaccinată la 20 martie 2003, iar tulburările evocate de ea au apărut în termenul de 10 ani de introducere a acțiunii. Această dispoziție decurge din articolul 11 din Directiva 85/374, care este conformă cu Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, a fost transpusă la articolul 1245-15 din Codul civil și se aplică vaccinurilor și produselor de sănătate.

Cu privire la prescrierea acțiunii LF

- 32 Sanofi Pasteur susține că acțiunea LF este prescrisă în temeiul articolului 1245-16 din Codul civil, care nu vizează stabilizarea, ci data la care victima a luat cunoștință de prejudiciu, dat fiind că LF nu prezintă patologie evolutivă potrivit experților care au examinat-o, au stabilit o dată de stabilizare la 20 septembrie 2016 și LF nu contestă această dată de stabilizare.

4. Aprecierea cour d'appel de Rouen

Cu privire la caracterul exclusiv al regimului de răspundere pentru produsele cu defect

- 33 Prin Hotărârea din 25 aprilie 2002, González Sánchez (C-183/00, EU:C:2002:255), Curtea de Justiție a declarat:

„25. Rezultă că marja de apreciere de care dispun statele membre pentru a reglementa răspunderea pentru produsele cu defect este determinată în întregime de directiva însăși și trebuie dedusă din modul de redactare, din obiectivul și din economia acesteia.

26 În această privință, trebuie arătat în primul rând că, astfel cum reiese din primul considerent al său, prin stabilirea unui regim armonizat de răspundere civilă a producătorilor pentru prejudiciile cauzate de produsele cu defect, directiva răspunde obiectivului de asigurare a unei concurențe nedenateurate între operatorii economici, de facilitare a liberei circulații a mărfurilor și de evitare a diferențelor în ceea ce privește nivelul de protecție a consumatorilor.

27 În al doilea rând, trebuie să se constate că, spre deosebire, de exemplu, de Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (JO 1993, L 95, p. 29, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 273), directiva nu conține nicio dispoziție care să autorizeze în mod explicit statele membre să adopte sau să mențină, cu privire la aspectele pe care le reglementează, dispoziții mai stricte pentru a asigura consumatorilor un nivel de protecție mai ridicat.

28 În al treilea rând, trebuie arătat că faptul că directiva prevede anumite derogări sau face trimitere, cu privire la anumite aspecte, la dreptul național nu înseamnă că, în ceea ce privește aspectele pe care le reglementează, armonizarea nu este completă.

29 Astfel, deși articolul 15 alineatul (1) literele (a) și (b) și articolul 16 din directivă permit statelor membre să deroge de la normele stabilite prin directiva menționată, aceste posibilități de derogare nu privesc decât aspecte enumerate limitativ și sunt strict definite. În plus, acestea sunt supuse, printre altele, unor condiții de evaluare în vederea unei armonizări sporite, la care face referire în mod expres penultimul considerent al directivei. În această privință, Directiva 1999/34/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 1999 de modificare a Directivei 85/374 (JO 1999, L 141, p. 20, Ediție specială, 15/vol. 5, p. 34), care, prin includerea produselor agricole în domeniul de aplicare al directivei, a eliminat opțiunea oferită de articolul 15 alineatul (1) litera (a) din aceasta din urmă, constituie o ilustrare a sistemului de armonizare evolutivă respectiv.

30 În aceste condiții, articolul 13 din directivă nu poate fi interpretat în sensul că lasă statelor membre posibilitatea de a menține un regim general de răspundere pentru produsele cu defect diferit de cel prevăzut de directivă.

31 Referirea, la articolul 13 din directivă, la drepturile pe care persoana prejudiciată le poate exercita în conformitate cu normele din legislația privind răspunderea contractuală sau extracontractuală, trebuie interpretată în sensul că regimul instituit prin directiva menționată, care, potrivit articolului 4 din aceasta, permite părții prejudiciate să solicite repararea prejudiciului din moment ce face proba prejudiciului, a defectului produsului și a relației cauzale dintre acest defect și prejudiciu, nu exclude aplicarea altor regimuri de răspundere contractuală sau extracontractuală care se întemeiază pe fundamente diferite, precum garanția pentru vicii ascunse sau culpa.

32 De asemenea, referirea, la articolul 13 menționat, la drepturile pe care persoana prejudiciată le poate exercita pe baza unui regim special de răspundere existent la data notificării directivei trebuie interpretată, astfel cum reiese din al treisprezecelea considerent al treilea segment de teză al acesteia, în sensul că vizează un regim propriu, limitat la un sector determinat de producție (a se vedea Hotărârile din această dată, Comisia/Franța, C-52/00, nepublicată încă în Repertoriu, punctele 13-23, și Comisia/Grecia, C-154/00, nepublicată încă în Repertoriu, punctele 9-19).

33 În schimb, este necesar să se considere că un regim de răspundere a producătorului întemeiat pe același fundament ca și cel instituit prin directivă și care nu este limitat la un sector determinat de producție nu intră în niciunul dintre regimurile de răspundere la care se referă articolul 13 din directivă. Prin urmare, această dispoziție nu poate fi invocată într-un astfel de caz pentru a justifica menținerea unor dispoziții naționale mai protectoare decât cele ale directivei.

34 Prin urmare, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 13 din directivă trebuie interpretat în sensul că drepturile conferite de legislația unui stat membru persoanelor prejudiciate de un produs cu defect pe baza unui regim general de răspundere având același fundament ca și cel instituit prin directiva menționată pot fi limitate sau restrânse ca urmare a transpunerii acesteia în ordinea juridică internă a statului respectiv.”

34 Până la 15 noiembrie 2023, Cour de cassation preciza că, dacă regimul răspunderii pentru produsele cu defect care nu sunt destinate utilizării profesionale și nici utilizate în acest scop nu excludea aplicarea altor regimuri de răspundere contractuală sau extracontractuală, acest lucru se realizează cu condiția ca ele să se întemeieze pe fundamente diferite de cel al lipsei de siguranță a produsului în litigiu, precum garanția pentru viciile ascunse sau culpa.

35 Prin mai multe hotărâri din 15 noiembrie 2023 (22-21.174, 178, 179, 180), Cour de cassation a statuat că „persoana prejudiciată de un prejudiciu atribuit unui

produs cu defect poate introduce o acțiune în răspundere împotriva producătorului în temeiul celui de al doilea dintre aceste texte [1240 din Codul civil], în cazul în care stabilește că prejudiciul său rezultă dintr-o faptă comisă de producător, precum menținerea în circulație a produsului al cărui defect îl cunoaște sau chiar neîndeplinirea obligației sale de vigilență cu privire la riscurile prezentate de produs.”

- 36 Prin urmare, se ridică problema interpretării normei stabilite la articolul 13 din Directiva 85/374. Cu privire la acest aspect, Cour d’appel va adresa prima întrebare preliminară.

Cu privire la decăderea LF din dreptul de a introduce acțiunea întemeiată pe răspunderea pentru produsele cu defect

- 37 Motivul invocat de LF urmărește să conteste conformitatea articolului 1245-15 din Codul civil, care transpune o directivă europeană, cu Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Prin urmare, se solicită unei instanțe naționale să aprecieze conformitatea unei directive europene, care are o valoare normativă supranațională în temeiul articolului 288 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, cu articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale.

- 38 Întrucât nici Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, nici Carta drepturilor fundamentale, nici Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu prevăd norme de conflict între cele două sisteme juridice, trebuie sesizată cu privire la acest aspect Curtea de Justiție. Cour d’appel va adresa în această privință cea de a doua întrebare preliminară.

Cu privire la prescrierea acțiunii LF

- 39 Cu privire la acest aspect, cour d’appel face trimitere la articolul 10 din Directiva 85/374 și la articolul 1245-16 din Codul civil, care transpune articolul 10.

- 40 Ea amintește că, în decizia de trimitere, cour de cassation a statuat că, potrivit articolului 1245-16 din Codul civil, acțiunea în despăgubire întemeiată pe dispozițiile articolului 1245 și următoarele din acest cod se prescrie în termen de trei ani de la data la care reclamantul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască prejudiciul, defectul și identitatea producătorului. În această privință, cour de cassation a statuat că, în cazul unei vătămări corporale, data cunoașterii prejudiciului trebuie înțeleasă ca fiind cea a stabilizării, care este singura care permite reclamantului să evalueze întinderea prejudiciului său. În cazul unei patologii evolutive, care face imposibilă stabilirea unei date de stabilizare, termenul de prescripție stabilit de textul menționat mai sus nu poate începe să curgă.

- 41 Cu privire la acest aspect, Cour de cassation a reproșat cour d’appel de Caen că a declarat inadmisibile cererile LF întemeiate pe răspunderea pentru produsele cu defect, invocând faptul că LF a fost supusă, în anul 2013, unor multiple examinări

și bilanțuri ale diferitelor sale patologii, majoritatea dintre acestea apărând între anii 2004 și 2007 și că, cel mai târziu la 15 octombrie 2013, ziua ultimului examen medical, ea cunoștea, așadar, în mod precis prejudiciul său.

- 42 Cour de cassation a apreciat că, hotărând astfel, fără a verifica dacă prejudiciul adus LF era stabilizat și, în caz contrar, dacă patologia sa avea caracter evolutiv care împiedica stabilizarea, cour d'appel de Caen nu a dat un temei legal pentru decizia sa.
- 43 Cour d'appel de Rouen arată că interpretarea dată articolului 1245-16 din Codul civil, care transpune articolul 10 din Directiva 85/374, asimilează „*data la care reclamantul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască prejudiciul*” cu data stabilizării. Întrucât stabilizarea este definită ca fiind momentul de la care starea victimei vătămării corporale nu mai este evolutivă, rezultă că, în prezența unei patologii evolutive care rezultă dintr-un produs defect, termenul de prescripție prevăzut de aceste două texte nu poate începe să curgă.
- 44 Se ridică, așadar, problema interpretării normei prevăzute la articolul 10 din Directiva 85/374, care impune sesizarea Curții de Justiție cu privire la acest aspect. În acest context, cour d'appel va adresa a treia întrebare preliminară.

5. Întrebările preliminare:

- 45 Cour d'appel (Curtea de Apel) solicită Curții de Justiție să se pronunțe cu privire la următoarele întrebări preliminare:

1°) Articolul 13 din Directiva 85/374/CEE din 25 iulie 1985, în interpretarea rezultată din Hotărârea din 25 aprilie 2002 (Maria Victoria Gonzalez Sanchez împotriva Medicina Asturiana SA., C-183/00), potrivit căreia persoana prejudiciată poate exercita drepturi în conformitate cu alte regimuri de răspundere contractuală sau extracontractuală care au la bază temeuri diferite față de cel instituit prin directivă, trebuie interpretat în sensul că persoana prejudiciată de un produs cu defect poate solicita producătorului repararea prejudiciului său pe baza regimului general de răspundere pentru culpă, invocând în special menținerea în circulație a produsului, neîndeplinirea obligației sale de vigilență cu privire la riscurile prezentate de produs sau, în general, o lipsă de siguranță a acestui produs?

2°) Articolul 11 din Directiva 85/374/CEE din 25 iulie 1985, potrivit căruia drepturile conferite persoanei prejudiciate în temeiul directivei se sting la expirarea unui termen de zece ani de la data la care produsul aflat la originea prejudiciului a fost pus în circulație, este contrar dispozițiilor articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene în măsura în care ar priva persoana care suferă un prejudiciu evolutiv cauzat de un produs cu defect de dreptul său de acces la instanță?

3°) Articolul 10 din Directiva 85/374/CEE a Consiliului din 25 iulie 1985 de apropiere a actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre cu privire la răspunderea pentru produsele cu defect, care stabilește ca moment de la care începe să curgă termenul de prescripție de trei ani „data la care reclamantul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască prejudiciul”, poate fi interpretat în sensul că începe să curgă numai din ziua în care este cunoscut prejudiciul integral, în special prin stabilirea unei date de stabilizare care este definită ca momentul de la care starea victimei vătămării corporale nu mai este evolutivă, astfel încât, în cazul unei patologii evolutive, termenul de prescripție nu începe să curgă, iar nu din ziua în care prejudiciul a apărut în mod cert, în legătură cu produsul cu defect, indiferent de evoluția sa ulterioară?

DOCUMENT DE LUCRU